Ч. 130 Неділя 13 (25) червня 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (кромі неділь і гр. кат. свят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодинокe число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Справи буковиньскі. — З угорского сойму. — Мирова конференция. — Новий кабінет францускій.)

Урядова черновецка ґазета оголосила комунікат, вимірений против резолюциї буковиньских послів до Ради державної і сойму румуньскої народности. Резолюция Румунів жалує ся, що правительство буковиньске обходить ся з ними не так, як вимагає законно забезпечена рівноправність народна. Отже комунікат оголошений в Czernowitzer Ztg. констатує, що правительство не дало ні разу причини до того обжалованя, противно, все старало ся і буде старати ся придержувати ся рівноправности всіх народів. Отже коли — як каже резолюция — теперішне положенє починає ставати для румуньскої народности невиносимим, а заразом шкідним для краю і грізним для спокою, то вина того паде на правительство. Оно не може брати на себе відвічальности за то, що може в будучности вийти з відносин, яких правительство не сотворило.

В дальшім ході угодової дискусиї в угорскім соймі заявив ґр. Аппоній, що прилучує ся до гадки президента міністрів в справі удержаня митової спільности з Австриєю. Користи тої спільности для Угорщини більші як страти, які она могла би принести. Угорске правительство осягнуло для краю дуже користні услівя, так що коли би нарід в якімсь случаю хотів, то може приступити до відмеженя Угорщини від Австриї. Вправді і в Австриї єсть аґітация за тим, аби відділити ся від Угорщини, але та аґітация все мовкне, коли лучить ся можливість до здійстненя того відлученя. Правда, що австрийский парлямент став ся неспосібним до праці. Однако не треба на то забувати, що конституция в Австриї не знесена, лише на час спинена. Ті що кажуть, немов би Угорщина не могла заключати угоди з Австриєю, доки там не пристане на угоду парлямент, нехай пригадають собі, що й в Угорщині таки сего року діяло ся так само; а однако всі Угри були би запротестували, коли би їх був хто назвав неконституцийним краєм. По промові другого бесідника Польонього наради перервано і відложено до нинішного засіданя.

Субкомітет мирової конференциї, що радить над справою уоруженя сухопутних войск, відбув оногди засіданє, на котрім принято до відомости справозданє, предложене голяндским фаховим відпоручником ґен. Бер-Портуґель. По засіданю субкомітету зібрала ся ціла его комисия. На тих зборах ухвалено 20 голосами против 2 проект заборони уживаня експльодуючих куль, що при удареню розпадають ся на кусники. Дальше ухвалила комисия одноголосно, що має бути на пять літ заборонене викидати вибухаючі кулї з бальонів, або з инших подібних воздушних машин. Що-до карабінів і корабельних пушок то постановлено передати ту справу одній з пізнійших конференций, а рівночасно поручити правительствам, аби добре ту справу розважили. Вкінци всіми голосами против одного ухвалено заборонити уживанє куль, що мають на ціли розносити трýючі або дусячі ґази.

На раді міністрів, яка відбула ся вчера під проводом президента Любета, зазначив новий францускій кабінет загально свое становище. В коротких словах заявлено, що кабінет утворив ся головно для охорони републиканьских інституций. — Вальдек-Руссо видав до всіх префектів обіжник, в котрім поручає як найбільшу безсторонність, придавлюванє всіх забурень і печаливість о правильне функционованє републиканьских властий. — Міністер війни Ґалліфе приказав знов ґенералам, аби пригадували армії безусловне пошанованє для карности і властий. На внесенє Ґалліфета постановила рада міністрів усунути кількох официрів, що допустили ся маніфестаций невгідних з войсковими приписами. — Вступленє ґенерала Ґалліфета до кабінету викликало роздор між социялістичними послами і з социялістичного клюбу виступило 15 членів та утворили нову ґрупу. Сторонництво Меліна порозумівав ся з всіми опозицийними ґрупами, аби утворити сильну коаліцию против теперішного правительства.

Новинки.

Львів дня 24-го червня 1899.

— **Именованя.** П. Міністер скарбу именував старших комісарів сторожі скарбової другої кляси: Ант. Макаревича, Теоф. Дудрика, Ант. Дебльсеcма, Ів. Шогая і Петра Саляву старшими комісарями першої кляси.

8)

О СПАДЩИНУ.

(Повість з анґлійского).

(Дальше).

Молода дівчина говорила то одностайним голосом, механічно, як би навикла до того, щоби єї хтось завсівав говорити о собі.

— А з чогож Ви жили, яким пустили ся волочити по краю — спитав ґраф, котрого взяла цікавість.

— Я жила у свого батька — відповіла она зміненим голосом. — Чи Ви вже скінчили допитувати ся?

Она задрожала злегка і підняла ся. Сьвітло місяця все ще падало на єї лице і збільшало его блідість.

— Дивіть ся тут — сказав той незнакомий, що єї випитував, — тут маєте два дукати. Не потребуєте іти на поле широке, щоби там шукати собі якої шопи. Можете переночувати в порядній гостинници. Або зваждіть, то вже около півночи, прийшлось би Вам трудно знайти в отсій порі приміщенє в якім порядним домі. Ліпше ходіть зі мною до готелю „під звіздою" — властителька гостинниці єсть дуже людяна особа; она Вас вигідно примістить. Ходіть!

Дівчина встала і ціла трясла ся від острого вітру. Она мала на собі лиш тонку чорну хустку, острий мартовий вітер підгорнув її темно брунатне волосе з чола і она з невисказаним здивованем споглядала на ґрафа.

— Якіж Ви добрі — сказала она; ніхто з Вашої кляси не зійшов доси зі своєї дороги, щоби станути мені в помочи. Бідні люди були для мене дуже щирі і добрі, часто, дуже часто. Ви дуже ласкаві.

Голос, яким она то говорила, висказував більше здивованє як радість. Здавало ся, як би єї то мало що обходило, що з нею стане ся і як би в сїй хвили доброта сего якогось великого пана найбільше єї дивувала.

— О тім не говоріть — сказав ґраф Освальд лагідно; — я би охотно хотів Вам вистарати ся добре приміщенє на ніч, але то дуже мала дрібниця. Случайно так стало ся, що я розумію ся на музиці а Ви своїм красним голосом звернули на себе мою увагу. Може я буду в силі подати Вам спосіб, як би Ви свого голосу могли добре уживати.

— Мого голосу?

Дівчина повторила то реченє, як би его не розуміла.

— Ходіть же — відозвав ся єї добродій. — Ви утомлені а може й слабі. Ви страшно бліді. Ходіть до готелю, я віддам Вас під опіку властительки готелю.

Він пустив ся до готелю, а она ішла поволи коло него, як би їй вже не ставало сили перейти сей малий кусень дороги.

В тих обставинах, серед яких ґраф Освальд зійшов ся з тою молодою дівчиною, було щось дивоглядного, — щось дивного в тім, що він параз так нею заінтересував ся, в тім, що его нараз взяла така велика охота довідати ся про єї попереднє житє.

Властителька готелю „під зьвіздою" здивувала ся трохи, коли слуга готелевий викликав єї на підсінє, де коло ґрафа Освальда стояла улична співачка. Але она була занадто розумна особа, щоби показати по собі свое здивованє. Ґраф Освальд був у неї одним із найлїпших гостий і мав для неї велике значінє. Длятого й не могла припускати, щоби він робив щось такого, що єму би не годило ся.

Я знайшов отсю дівчину як-раз на улици, де она лежала ослаблена — сказав ґраф Освальд. — Она сама одна і не має де переночувати, а здає ся, що она щось трохи ліпшого як проста жебрачка. Моя люба пані Вілет, чи примістите єї де і постараєте ся о яку вигоду для неї? Завтра рано може я щось придумаю, щоби поліпшити єї положенє.

Пані Вілет обіцяла заопікувати ся дівчиною.

— Бідне дівча — сказала господиня; — виглядає страшно блїда і збіджена; мала смачна вечеря певно їй не вашкодить. Ходіть зі мною моя люба.

Дівчина послухала єї; на порозї в сїнех ще обернула ся і сказала до ґрафа:

— Дякую Вам з цілого серця за Вашу ласку. Такої щирости я ще не зазнала.

— Гірка мусїла Ваша доля, бідна дитинко, коли така мала річ так Вас глубоко зворушує — відповів він. — Прийдіть завтра перед полуднем до мене, а поговоримо о Вашій будучности. Добра ніч!

— **Іспит зрілости** в учительскій семинариї в Сокали (перший від основаня семинариї) відбув ся під проводом члена Ради шк. кр. п. Олександра Барвіньского від 12 до 21 червня. З 35 кандидатів здало іспит з відзначенем з польским і руским язиком викладовим 4: Цесельский Теофіль, Якимчук Гнат, Куцель Ян і Скорупский Яким, з добрим успіхом 28 з польским і руским язиком викладовим а іменно: Домбровский Людвик, Філек Ян, Голубєвич Іван, Киселик Михайло, Кондра Микола, Кораллевич Йосиф, Ковальский Тиг, Кукурудз Йосиф, Ліхтеп Яків, Ліблїх Ізаак, Лопушаньский Ян, Лозиньский Михайло, Мазуркевич Григорій, Міка Владислав, Міляновский Володимир, Панасюк Михайло, Почапский Кіндрат, Прайтель Теофіль, Севковский Йосиф, Секержиньский Владислав, Стровський Микола, Редер Самуіл, Шидловский Владислав, Тарас Людвик, Тройнар Петро, Войтович Юлїян, Здзеньский Станїслав, Журавель Йосиф, а 1 Томанек Бронїслав лише з польским язиком викладовим. Двох призначено до поправки по вакациях. З 9 приватистів здало 3, а іменно: Могильницкий Володимир (з рус. і поль. язиком), а з польским Феллер Давид і п-а Фельдман Сіме, 1 дістав поправку по вакациях, 2 репробовано на 1 рік, а 3 відступило підчас іспиту.

— **Шайка конокрадів.** Минувшого року бушувала в повітах яворівскім, ярославскім, мостискім і чесанівскім шайка конокрадів, селян, котрі ночами закрадали ся на пасовиска і користаючи із сну пастухів, забирали коні. Не гордили також і возами, упряжию і т. ин. Продажию крадених коний займав ся окремий комітет, вибраний шайкою. Ватажками шайки були Лосяк, Олег і Сигнаровский, а звичайними членами: Залуский, Червенчаки, Чорна, Коцун, Шимечок, Мулик, Залужець і Кравець. Всї они ґрунтові господарі і люди не бідні. Шайку викрила жандармерия, а дуже поміг їй в тім селянин Іван Кінчило. Кінчилї украдено пару коний вартости 200 зр. То так его розжалобило, що глядав своєї худоби по всїх чотирох повітах, а відтак сам удавав конокрада, підглянув всї їх тайни, видав злодїїв в руки жандармів і вкінци таки прийшов до своїх коний. Тепер всї конокради сидять під ключем і стають перед судом в Перемишли.

— **Цікаві случаї розводу в Америці.** Одна женщина в Канзас розвела ся з своїм чоловіком з тої причини, що чоловік заєдно щипав єї в ніс, через що тойже набирав червоної краски. — Иншому знов чоловязї з з Огайо позволено розвести ся зі своєю жінкою за те, що она єї що рана витягала за бороду з ліжка. — В Вісконзен розвів ся чоловік з жінкою із за куховарки, котрої жінка не хотїла прогнати помимо безнастанних скарг чоловіка, що куховарка заєдно плювала на сковороду, аби переконати ся, чи она вже горяча. — В Мінесотї знов провинив ся чоловік супротив своєї дружини так тяженько, що ніколи не обтинав нїгтів у ніг, а одного разу в снї так неуважно погнув своєю ногою, що нїгтем зранив жінчину ногу. Готова причина скарги жінки о розвід, котрого їй удїлено. — В Ню-Джерсі розвела ся жінка з тої причини, що єї чоловік все держав під подушкою бритву. — Суд в Тенессі позволив чоловікови попехати свою дружину, котра нїколи не вмивалась і тим не мало гнївала свого „любого". — Инший знов чоловіченко в Пенсильвенії увільнив ся судово від своєї половици, котра цїлїсїнький рік обкидувала его горшками, зелїзом, полумисками і иншими твердими предметами.

— **Сумна пригода в менажериї.** Петербурска публика була недавно сьвідком кровавої сцени в менажериї. Побідник львів Шарль Патті виконував одну із найсьміливійших продукций в клїтці медведів, коли один роз'юшений медвідь відмовив єму послуху. Кинув свого пана на землю та став дерти в кусні его тіло та топтати по нїм великими своїми лапами. Патті причував близьку свою смерть та всадив руку глубоко медьведеви у горло. Але і то не помогло на довго. Медвідь взяв незабаром верх та за хвилю знов опер свої лапи на грудях жертви. Дарма, що слуги менажериї хотїли зелїзними друками зігнати медведя. Вкінци однак повело ся їм приперти звіря до кута противлежної стїни так, що могли тепер виймить Патті'ого. Тепер розіграла ся друга частина драми: Товариш Патті'ого скочив відважно до клїтки з довгим шнурком в руцї. Закинув его медведеви на шию, а відтак добре вимірeним стрілом з револьвера положив медведя трупом на місци. Щасте, що инші звірі у клїтцї сидїли тихо та не мішали ся до сеї борби.

— **Судьбою воздухоплавця Андре'ого** все займає ся цивілізований сьвіт, а очевидно найбільше Скандинавці. Дня 16 с. м. приймав король Оскар на авдиенциї членів м'жнародного гідрографічно-біольоґічного з'їзду в Штокгольмі і казав показати їм знайдену недавно на Ісляндиї депешу Андре'ого. Славний Фріґіоф Нансен в розмові з королем висказав так свою гадку. Коли Андре'ому пощастило ся спустити ся бальоном на землю враз з човном, оружем і стрілївом, то можна на певно казати, що як хотїв дістати ся до Ґренляндиї, то дістав ся туда і з товаришами може там живоїти. В такім случаю Андре'ого імовірно віднайде або шведска експедиция Натгорста або даньска Амдрупа. На всякий спосіб вістка о тім не наспіла би до Европи перед вереснем сего року.

— **Померли:** О. Адам Жуковецкий, залозецкий декан і парох в Панасівцї, брідского повіта, дня 14-го с. м., в 74-ім роцї житя а 47-ім сьвященьства; — Роман Гациц, урядник зелїзниць державних у Львові, в 35-ім роцї житя.

Господарство, промисел, торговля, гігієна і виховане.

Ради господарскі.

— Робота за толоку. В многих сторонах нашого краю, ба майже в кождім селї ходять селяни робити за т. зв. толоку, лиш що не всюди таку роботу називають толокою. Толоку справляє в селї двір, справляє сьвященик, арендар або й котрий небудь з господарів. Люди ідуть на толоку за дармо робити, а той хто справляє толоку, ставить своїм робітникам горівку, варить пироги зі сметаною або голубцї та взагалї старає ся дати своїм робітникам добре попоїсти і напити ся — розуміє ся не води, а вечером по роботї, коли хто може то кличе ще й музики, а люди що через день тяжко напрацювали ся в поли, витинають гопки до пізної ночи, часом ще самі кажуть собі приносити горівку, пють а відтак нераз і бють ся а що найменше лягають дуже пізно спати, хоч на другий день мусять досьвіта вставати і знов до тяжкої роботи ставати. Ну, як гадаєте, чи робота за толоку добра чи нї? — Скажете: як для кого; для одного може бути добра, для другого нї; може бути добра для одних і для других або може також не вийти в користь анї одним анї другим. Ну, добре; але все-таки мусить она для когось бути добра, бо як би нї, то би єї нїхто не справляв. Отже чи добра она і для кого та коли? Щож то єсть робота за толоку? То робота без заплати, робота з прихильности і щирости, поміч добрих сусідів. Се річ дуже красна. Сусїди збіжать ся, поможуть господареви борзенько обробити ся схопити з поля, а він їм знов так само в дечім иншім поможе. Отже, як кажемо, се річ дуже красна; сусїд сусїдови повинен помагати. Особливо поменші господарі підчас

— Добраніч, пане і Господь Бог нехай Вас благословить!

Ґраф пішов поволи і задуманий широкими сходами на гору до своєї комнати. Спав цїлу ніч так, що анї разу не пробудив ся. Подїї минувшого дня морочили его заєдно в снї, відбивали ся знову в его мозку. То був в снї разом з своїм братаничем, а молодий мужчина благав его з обави о себе самого; то стояв на торговици перед бездомною сьпівачкою, що була блїда як би який труп.

Коли рано пробудив ся, постановив собі ґр. Освальд позабути остаточно на свого братанича. Та в своїм родї дивна пригода сночи зробила глубоке вражінє на его ум і він снїдаючи думав о нїй.

Я видів, як околиця, котра в білий день не конче принадно виглядала, заміняла ся від маґічного чару сьвітла місяця в райский образ — думав він собі. — Може і тота молода особа єсть наконець звичайною собі людиною, звичайна волоцюга простацкої натури.

Але тут прийшли ґрафови Освальдови на гадку сьпів, який він минувшої ночи чув, і то свобідне поведенє дївчини не знаюче нїякого заклопотаня.

Нї, — подумав він собі — она анї не з простих людий анї не без огляди; она не звичайна собі улична сьпівачка. Хто би она й не була, а таки окриває єї якась тайна — тоту тайну хочу дослїдити.

Поснїдавши післав ґраф Освальд Еверстронґ по сьпівачку.

— Будьте так добрі та скажіть тїй молодій особі, що я би охотно поговорив з нею кілька слів, скоро она відпочила і чує ся трохи на силах — сказав ґраф старшого послугача готелевого.

В кілька мінут опісля вернув послугач знову і введено дївчину. Ґраф Освальд обернув ся до неї. Его брала цікавість зовсїм неоправдана обставинами. То не перший раз покидав він дорогу щоденщини, щоби зробити якесь дїло милосердия; але то стало ся перший раз; що предмет его добродїйности викликав в нїм так сильне заінтересоване.

Краса дївчини то не була лиш обмана, викликана сьвітлом місяця. Коли станула перед ним при сьвітлї сонця, здавала ся бути ще о много красша, бо єї личко набирало ще виразнїйше дуже милого виразу.

Сьпівачка з улици, коли ґраф Освальд їй придивляв ся, не показала по собі анї найменшого заклопотаня. Зі спокійною повагою стояла перед своїм добродїєм, ба, в єї поставі було навіть щось гордого. Одїж на нїй була витерта і бідненька, але то не була ноша тих, що волочать ся по улицях. Мала на собі суконю з чорної вже порудїлої материї, котра в многих місцях була позашивана і полатана; она лежала на нїй гарно а полотняний ковнїр окружав єї білу шию, котра майже така була біла, як тото полотно. Єї кучеряве брунатне волосє було в гору причесанє а з під него виглядали маленькі, як би рожево нахухані ушка. Темно брунатна краска волося підносила ще тим більше білість лиця, на котрім від часу до часу виступали делїкатні рожеві румянцї.

— Будьте ласкаві, сїдайте собі — сказав ґраф Освальд. — Я би хотїв щось з Вами поговорити. Коли можна, я би дав Вам яку поміч. Ви, здаєсь, не до такого житя, яким живете і після мого переконаня маєте талант, котрий піднїс би Вас до значно висших кругів. Але заким поговоримо о будучности, мушу попросити Вас, щоби Ви розповіли менї свою минувщість.

— Скажіть менї — говорив він дальше лагідним тоном, як то стало ся, що Ви остали ся так сама одна опущена. Чому Ваш батько і Ваша мати позваляють Вам жити оттаким житєм?

— Моя мати відумерла мене ще малою дитиною — відповіла дївчина.

— А Ваш тато?

— Та й тато помер.

— А Ви менї того вчера не казали — відозвав ся на то ґраф з якимсь підозрінєм в голосї, як би щось на нїй змінило ся, коли она о своїм батьку говорила.

— Я того не казала? — відповіла она спокійно. — Менї не здає ся, щоби Ви мене розпитували про мого батька. Я була вчера в ночи так ослаблена і змучена, що сама не знала, що говорила.

— Чим же був Ваш батько?

— Мореплавцем.

— Ви з лиця якось не конче подобаєте на Анґлїйку — сказав ґраф Освальд; — чи Ви родили ся в Анґлїї?

— Нї, у Фльоренциї; моя мати була з Фльоренциї.

Настала перерва. Було виразно видко, що тота молода особа не хотїла розповідати історию своєї минувшости і що все, чого лиш ґраф хотїв довідати ся, треба було поволи добувати з неї. Звичайна волоцюга була би старала ся перед чоловіком, що обіцював стати єї добродїєм, розповісти першу лїпшу правдиву або видуману історию о своїй нуждї; але сеся дївчина не хотїла нїчого говорити, так, що ґрафови приходилось трудно дещо з неї видобути.

жнив повинні собі як найбільше взаімно помагати длятого, щоби могли самі як найскорше і без шкоди обробити ся, а відтак іти ще на заробок до властителя більшої посілости чи денебудь инде. Але така робота повинна опирати ся лиш на взаімности — ти мені, я тобі, і не потягати за собою инших може навіть ще й значних видатків. Річ очевидна, що робітникови на толоці треба дати попоїсти, але знов ставити ся так, щоби аж запозичати ся а гуляти, то знов було би нерозумно. Толока оперта лиш на сусідскій взаімности принесе хосен обом сторонам. Але толока лиш за їду та напиток і музику може бути шкідливою для обох сторін: Господар тягне ся з послідного і ставить, а робітники роблять як за напасть, лиш щоби попоїсти та напити ся а вечером ще й потанцювати, або знов хтось склике толоку певний того, що люди з деяких причин не відмовлять єму і так дешевим способом в найприкрійший час стягає собі робітника. В такім случаю єсть то простий визиск. А з того всего така наука: Господарі повинні собі взаімно помагати; тогди толока стає ся роботою за роботу. На толоку лиш задля їди та напитку і музики не треба бігати, бо то значить дурити себе і другого. Толоки, котра визискує, треба стерегти ся. Взагалі господар чи робітник повинен знати вартість роботи і цінити єї.

— Що то єсть горячка і як єї пізнавати. В многих хоробах дуже важна річ, щоби пізнати, чи хорий має горячку і яка тота горячка, чи она збільшає ся і стає сильнійша, чи слабне. В горячці робить ся тіло горяче, горячійше як звичайно а то длятого, що коли чоловік хорий, то зміна творива в нім відбуває ся сильнійше. Коли у недужого живчик бє звиш 90 до 100 разів на мінуту (а живчика можна досмотрити на руці понизше великого пальця), то він віддихає борзо і частійше як звичайно, звиш 20 разів на мінуту а теплота тіла збільшає ся, тіло стає горяче, кажемо, що чоловік дістає горячки. По збільшеній теплоті тіла найлекше пізнати горячку, для того дуже добре єсть, коли можна зміряти теплоту тіла недужого чоловіка. До того навіть не потреба великого знаня лиш уміти пізнавати ся на термометрі і знати як міряти теплоту тіла та купити собі відповідний термометер. Термометри до міреня теплоти людского тіла суть нині зовсім не дорогі, коштують 1 зр., 1·20, 1·50, що найбільше 2 зр. і суть дуже добрі і докладні; они бувають оправлені в нікльових або кавчукових рурках. Найліпші суть т. зв. максимальні термометри, в котрих живе срібло, коли підійде до якого степеня, то і стане вже там і стоїть, так, що ще й на другий день можна би на нім пізнати вчерашний степень теплоти недужого. До уживаня треба длятого такий термометер добре стрясти, взявши єго за головку махнути сильно рукою в долину. Поділка на тих термометрах буває звичайно від 35 до 43 степенів. Степень 37 єсть зазначений червоною лінійкою і червоним числом, до 37 степенів Цельзия то звичайна пересічна теплота кождого здорового чоловіка, хоч і може бути часом менша часом більша 36, 36 і пів, або знов 37 і пів. Від степеня до степеня суть на термометрі лінійки, по 10 — десять частий кождого степеня і длятого можна дуже добре видіти як горячка збільшає ся або зменшає ся. Термотер такий ставить ся недужому під паху тим кінцем, де живе срібло, і притулює ся рукою так, щоби він там добре держав ся. Так мусить недужий подержати єго через яких 5 до 10 мінут, чим довше тим ліпше. Тогди виймає ся термометер і дивить ся, як високо підійшло живе срібло. Коли оно підсунуло ся висше понад 37 степ. аж до 38 степ. то ще нема горячки бо така теплота буває часом і у здорових людий. Але скоро живе срібло переступить 38 степ. і першу лінійку, десяту часть з 39 степеня (отже 38·1 аж до 38·5 степ.) то вже знак, що горячка близько. Від 38 і 6 десятих (38·6) до 39 степ. єсть легка горячка; від 39·1 до 40 степ. єсть вже горячка; від 40·1 до 42 степ. єсть велика і дуже велика горячка. Скоро теплота тіла переходить поза 42-ий степень Цельзия, то знак що вже смерть надходить. Коли би теплота тіла спадала нагло з 37 степ. аж до 35 степ., то настає тогди нагла і велика утрата сил а недужому треба дати напити ся міцного вина, коняку або міцної кави і т. п. Максимальний термометер до міреня теплоти тіла повинен длятого бути в домі кождого образованого чоловіка. Горячку можна також, як вже сказано, розпізнавати і по битю живчика, але то вже не так легко, бо не у кождого чоловіка і не в кождім віці живчик бє однаково. У маленької здорової дитини при грудех бє живчик на мінуту пересічно 134 рази, у трилітної дитини 100, у десятилітної около 90, у дванайцяти до чотирнайцятилітної 78 разів а в літах межи двайцятим і двайцятьчетвертим пересічно 71 разів. В пізнійшім віці позістає бите живчика однакове, аж від пятьдесять пятого року зачинає ся знов збільшати на 72; в шісдесятім році 74, у вісімдесятім 79 разів на мінуту. У людий більшого росту бє живчик менше разів, у людий меншого росту більше разів, у мужчин менше разів як у женщин, у котрих бє звичайно 80 разів на мінуту. — Рівночасно з горячкою настає велика спрага, брак апетиту, поти, болї (особливо голови), мутна моч, загальне ослабленє; иноді недужий часто дрімає, кидає ся в снї нервово, говорить з горячки і т. п.

Всячина господарска.

— Вино з меду і ягід. На малі розміри можна робити собі в бутлях вино з меду і всіляких ягід. Сок з ягід витискає ся за помочию праси або через полотняний мішочок придушивши єго сильним каменем, а до соку додає ся відтак відповідну скількість меду та зливає ся до бутлї до кисненя. На вино з афин мішає ся на 10 літрів: 4 лїтри соку і 5 лїтрів води; відтак варить ся 1 кільо меду патоки з 10 ґрам. винного каменя і 2 ґр. таніни та домішує ся ще теплим до соку. — На вино з парічок 10 лїтрів: 3 лїтри соку, 6 лїтрів води; 1 лїтру і чотири десятих (1·4) меду та 5 ґрам. винного каменя варить ся і ще теплим додає ся до соку. — На вино з суниць 10 лїтрів: 6 лїтрів соку, 3 лїтрів води; 1 кільо меду, 10 ґр. винного каменя і пів лїтри червоного вина заварює ся та додає ся ще теплим до соку.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

Ціна збіжа: Відень 22 червня: Пшениця 9.25—10.55; жито 7.65—8.00; ячмінь 6.70—9.00; овес 5.75—6.85. — Тернопіль 17 червня: пшениця 8.50—8.60; жито 6.20—6.30; ячмінь 5.20—5.40; овес 5.30—5.40; кукуруза (стара) 0.00—0.00; гречка 6.40—6.50. — Чернівці 19 червня: Пшениця 9.35—9.60; жито 6.95—7.05; ячмінь (броварний) 5.50—6.00; овес 5.75—0.60; ріпак 00.00—00.00; кукуруза 4.90—5.00.

Ціна продуктів на торзі у Відни: Сіно плачено сего тиждня з луки по 2·50 до 3·— зр.; словацке 2·50 до 2·60 зр.; угорске 2·40 за 100 кільо. Солому плачено по 1·80 до 2·20 за 100 кільо, солому за стіг по 9 зр. — Від 17 до 20 червня привезено на торг 520.000 штук яєць і около 4000 кільо масла. Продавано: Найліпших 42 до 43 штук, ліхших 44 до 45 штук за 1 зр. Найліпше масло столове по 1·20 до 1·30 зр.; масло з села по 1·10 до 1·20 зр., звичайне масло торгове по 90 кр. до 1·10 зр.; сьвіжий сир по 24 до 28 кр. за кільо.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 24 червня. Цісар вчера не лежав в ліжку і болї ревматичні майже вже цілком уступили.

Льондон 24 червня. Доносять сюди з Тегерану, що Росия має заняти перский порт над Индийским океаном Бендер Аббас.

Константинополь 24 червня. Султан вислав до Білграду Тавфика пашу, аби полагодити справу нападу Альбанців і турецкого войска на сербску границю.

Хабаровск 24 червня. Доносять сюди, що Хіна зобовязала ся виплатити Франциї 1200000 таелів відшкодованя за переслїдоване місионарів в Сучуані.

— Я побоюю ся, що у Вашій минувшости єсть щось дуже прикрого — сказав він наконець — щось, чого Ви не хочете виявити.

— Єсть в ній богато, дуже богато такого прикрого, чого не можу сказати.

— А преці зміркуєте, що мені трудно помагати Вам коли не знаю, кому даю поміч. Я би хотів Вам виробити зовсім инше становище, як Ваше теперішне; але то чей був би нерозум займати ся особою, котрої давнійшого житя зовсім не знає ся.

— Ну то лишіть мене, нехай я іду собі дальше своєю дорогою — відповіла дівчина з таким гордим спокоєм, що аж стала від него ще красшою. — Піду собі звідси з вдячностию і вдоволена; я Вас о ніщо не просила та й не буду. Ви змилували ся надімною в моїй недоли, а я була привикла до того, що люди Вашого стану минали мене не звертаючи уваги. Позвольте, що я Вам подякую за Вашу ласку і піду собі.

Сказавши то встала, обернула ся і хотіла вийти.

— Ні! — відозвав ся ґраф Освальд; — мені годі Вас пустити. Я таки мушу якось дати Вам поміч, хоч би Ви й нічогісенько не сказали про свою минувшість і хоч би я єї мусів ділати не знаючи єї.

Ви за надто ласкаві, пане — відповіла дівчина тронута; — але зважте, що я не прошу о Вашу поміч. Я натерпіла ся через злочини других; але ніякий злочин, ніяка нечесть не зганьбили мого молодого житя. Я жила серед людий, котрими погорджала і держала ся від них на боці о скілько то мені було можна. Мене висьміювали, ненавиділи, збиткували ся надомною за то, що називали гордостию, але я таки устояла ся вільною від зіпсутя серед тої зволочи. Коли схочете тому вірити, коли схочете мене приняти спускаючись просто на то, що кажу, то прийму Вашу поміч з гордостию і вдячностию. Коли же не можете мені повірити, то пустіть мене, нехай собі іду.

— Я Вам охотно вірю — сказав він; — поможу Вам, на осліп, коли вже так мусить бути. Позвольтеж мені ще лиш два або три питаня а по тім скінчить ся вже все розпитуванє межи нами.

Я охотно дам відповідь, скоро буду могла.

— Як Ви називаєте ся?

— Мені на імя Гонория Мільфорд.

— Кілько Вам літ?

— Вісімнайцять.

— Скажіть же мені, чому то так, що спосіб яким Ви розмавляєте і Ваш орган враджують висше образованє?

Я не зовсім не образована. Коли я була у Фльоренциї, опікував ся там мною один італіяньский сьвященик, свояк моєї матери. То був дуже учений чоловік та й мене учив неодного, чого звичайно не учать чотирнайцять або пятнайцять лїтних дівчат. В хвилях лютої нужди був єго дім моїм прибіжищем, єго поученя одиноким щастєм в моїм житю. Але дальше вже, пане, прошу Вас, не розпитуйте мене.

— Ну, добре, вже не буду більше допитувати ся, вже маю довіре до Вас.

— Дякую Вам, пане.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).